

საქართველოს პროლეტი

[ქ] 1921 წლის
თებერვალი

საბჭოთა საზოგადოებაში კომუნისტური ბაზა

თბილისი
გამომცემი

შაბათი
15

დაემატა
№ 141 (11627)
1990

ფასი 8 კაპ.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესია

18 დეკემბერს გაიმართა საქართველოს რესპუბლიკის პირველი მოწვევის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის სხდომა. მისი გახსნას, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე, დეპუტატმა ზვიად გამსახურდიამ აღნიშნა, რომ წინა დღეს უფიქროსად იმართა ავტონომიური ოლქის ვითარების განმარტებასთან დაკავშირებით უზენაესი საბჭოს მიერ დადგენილება ქალაქ ცხინვალისა და ქავეის რაიონის ტერიტორიაზე საგანგებო წესების გამოცხადებისა და იქ კომენდანტის საათის შემოღების შესახებ. ახლა სესიამ უნდა გამოხატოს თავისი დამოკიდებულება ამ საკითხისადმი და მიიღოს შესაბამისი დადგენილება.

ქალაქ ცხინვალისა და ქავეის რაიონის ტერიტორიაზე საგანგებო წესების გამოცხადების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილების ტექსტი წაიკითხა უზენაესი საბჭოს კანონმდებლობისა და კანონიერების დაცვის მუდმივი კომისიის თავმჯდომარე დეპუტატმა ნუგზარ მოლდინაშვილმა.

კამათში მონაწილეობდნენ დეპუტატები ნოდარ ნათაძე, თედო პატაშვილი, დავით კუპრიაშვილი, ლევან ალექსიძე, გიორგი ხაჭაძე, გიორგი გულუბანი, ომარ ელოშვილი, ვლადიმერ მირცხულავა, ავთანდილ იმნაძე, საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი ჯონი ხუცუბაძე, საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი დიდიკო ხაბუაძე და სხვები.

ტექსტში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შემდეგ საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიერ დადგენილება ქალაქ ცხინვალისა და ქავეის რაიონის ტერიტორიაზე საგანგებო წესების გამოცხადების შესახებ (დადგენილების ტექსტი ქვეყნდება ჩვენი გაზეთის დღევანდელ ნომერში).

ამით საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის სხდომა მუშაობა დაამთავრა.

სს „საქართველო“

საქართველოს რესპუბლიკის
უზენაესი საბჭოს

დადგენილება

ქ. ცხინვალსა და ქავეის
რაიონის ტერიტორიაზე
საგანგებო წესების
გამოცხადების შესახებ
საქართველოს
რესპუბლიკის
უზენაესი საბჭოს
პრეზიდიუმის
დადგენილების
თარიღად

საქართველოს რესპუბლიკის
უზენაესი საბჭო ადგენს:

დადასტურებს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1990 წლის 12 დეკემბრის დადგენილება „ქ. ცხინვალსა და ქავეის რაიონის ტერიტორიაზე საგანგებო წესების გამოცხადების შესახებ“ და ჩამოყალიბდეს იგი შემდეგი რედაქციით (თან ერთვის).

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე
ზ. გამსახურდია

თბილისი. 1990 წლის 18 დეკემბერი.

შეჯიბრება „სამაჩხალოს ალერგიის ფონდი“

19 დეკემბერს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდიანი ავთანდილ მარგარიანი.

საქართველოს მრეწველმშენამკა გახსნა სამაჩხალოს ალერგიის ფონდის ანგარიში: საქართველოს მრეწველმშენამკის საოპერაციო სამმართველო სფხ № 521921, „სამაჩხალოს ალერგიის ფონდი“ 00700750.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდიანი
ავთანდილ მარგარიანი

სს „საქართველო“

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის

განცხადება

1990 წლის 11 დეკემბერს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის მიღებულ იქნა კანონი „სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმების შესახებ“. მიუხედავად საქართველოს რესპუბლიკის ახლადარჩეული უზენაესი საბჭოს განცხადებისა ავტონომიის არგუმენტების შესახებ, საქართველოს უზენაესი საბჭო იძულებული გახდა, გადაეღო ეს ნაბიჯი შემდეგ მიზეზთა გამო:

საქართველოში სამხრეთ-ოსეთის ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი ერთეული შეიქმნა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ბოლშევიკური რუსეთის მიერ 1921 წლის ძალდატანებითი გასაბჭოებისა და ფაქტობრივი ანექსიის შემდეგ. ოლქის შექმნის მთავარ მიზეზად დასახელებული იყო „...ოსეთის შრომელთა რევოლუციური ბრძოლის ისტორია“, რაც გულისხმობდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის წინააღმდეგ 1918 და 1920 წლებში მომხდარ შეიარაღებულ აჯანყებებს, რომელთა დროსაც საქართველოს ცალკეულ სოფლებში ცხადდებოდა საბჭოთა ხელისუფლება და ამ ტერიტორიაზე მიერთება საბჭოთა რუსეთთან. სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქი შეიქმნა ამ ტერიტორიაზე მცხოვრები მკვიდრი ქართველი მოსახლეობის ინტერესების სრული უგულვებელყოფით და თვით ქართული ბოლშევიკური ხელისუფლების წინააღმდეგობის საწინააღმდეგოდ. ავტონომიური ოლქის ცენტრად ხელოვნურად შეიარაღა ქ. ცხინვალი, სადაც იმ დროისათვის სულ რამდენიმე ოსური ოჯახი ცხოვრობდა.

უკანასკნელ ხანს დამირისპირება სამხრეთ-ოსეთის სეპარატისტულ მოძრაობასთან იმდენად გააქვავდა, რომ საფრთხეს უქმნიდა საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას და ქმნიდა დესტაბილიზაციის საშიშროებას, რასაც შეიძლება გამოუსწორებელი შედეგები მოჰყოლოდა. 1990 წლის

20 სექტემბერს სამხრეთ-ოსეთის სახალხო დეპუტატთა საოლქო საბჭომ მიიღო დეკლარაცია „სამხრეთ-ოსეთის სუვერენიტეტის შესახებ“, რომლის მიხედვითაც სამხრეთ-ოსეთი ცხადდებოდა: „...სამოკავშირეო ხელშეკრულების და საერთაშორისო სამართლის სუბიექტად“. რომელიც „...დამოუკიდებლად ახორციელებს საგარეო ურთიერთობას ფედერაციის სხვა სუბიექტებთან და სახელმწიფოებთან“.

1990 წლის 21 სექტემბერს, ჯერ კიდევ საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილებით, ეს დეკლარაცია გაუქმებულ იქნა. მაგრამ, 1990 წლის 16 ოქტომბერს ეს დადგენილება უარყოფილ იქნა, შეიქმნა „სამხრეთ-ოსეთის საბჭოთა დემოკრატიული რესპუბლიკის“ აღმასრულებელი კომიტეტი და დაინიშნა არჩევნები „სამხრეთ-ოსეთის საბჭოთა დემოკრატიული რესპუბლიკის“ უზენაესი საბჭოში. და ეს მაშინ, როდესაც ოსი ერის ისტორიული სამშალო რსხვარს შემადგენლობაში იმდენი მხოლოდ ავტონომიური რესპუბლიკის სახით შედის.

1990 წლის 22 ნოემბერს საქართველოს რესპუბლიკის ახლადარჩეულმა უზენაესი საბჭომ გააუქმა ეს დადგენილება და გააფრთხილა სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ხელმძღვანელობა ამ ანტიკონსტიტუციურ ქმედებათა შესახებ შედეგებისათვის პასუხისმგებლობის შესახებ.

მიუხედავად ამისა, 1990 წლის 9 დეკემბერს ეს არაკონსტიტუციური არჩევნები მიიღო ჩატარდა.

ამ ფაქტის რეაგირების გარეშე დატოვება ნიშნავდა „ოსეთის დემოკრატიული საბჭოთა რესპუბლიკის“ ფაქტობრივ აღიარებას და შეგუებას საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფისადმი.

სამხრეთ-ოსეთის მესვეურებმა ყურად არ იღეს მრავალი ოფიციალური გაფრთხილება, არ დთანხმდნენ მოლაპარაკებას და განაგ-

რდეს სეპარატისტული მოქმედება. ასე რომ, შეთანხმების გზით პრობლემის გადაჭრა ვერ მოხერხდა.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭომ, იხელმძღვანელა რა საქართველოს რესპუბლიკისა და სსრ კავშირის კონსტიტუციითა შესაბამისი მუხლებით, მიიღო კანონი „სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმების შესახებ“.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიერ მიღებული კანონი სრულად შეესაბამება საყოველთაოდ აღიარებულ საერთაშორისო სამართლის პრინციპებს. საქართველოს ტერიტორიაზე მცხოვრები ოსები წარმოადგენენ ეროვნულ უმცირესობას, რომელთაც ამავე დროს აქვთ ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი ერთეული, თვითნებური ისტორიული მიწა-წყალზე — ჩრდილოეთ ოსეთის ავტონომიური საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის სახით.

1966 წლის საერთაშორისო პაქტი სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ (27-ე მუხლი), 75 წლის ჰელსინკის საბოლოო აქტი, მადრიდისა და ვენის შეგუებათა შემაჯამებელი დოკუმენტები და 1990 წლის „პარიზის ქარტია ახალი ევროპისათვის“ არ ითვალისწინებენ ეროვნულ უმცირესობათათვის რაიმე სახის ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი ერთეულის არსებობას.

ხოლო რაც შეეხება საერთაშორისო სამართლის მოთხოვნებს ეროვნულ უმცირესობათათვის კულტურული, რელიგიური და ენობრივი უფლებების დაცვის მხრივ, ეს უფლებები საქართველოში, და მათ შორის სამხრეთ-ოსეთშიც, არასდროს დარღვეულა: სამხრეთ-ოსეთის ტერიტორიაზე მოქმედი 145 სკოლიდან 90-ში მიმდინარეობს სწავლება ოსურ ენაზე. ფუნქციონირებს ოსური თეატრი, უმაღლესი სსსრკ-ის ოსური ენაზე. კავკაზში, თვით ოსთა ისტორიულ სამშალოში — ჩრდი-

ლოეთ ოსეთში, ოსური მოსახლეობა ვერ სარგებლობს კულტურული ავტონომიის ესოდენ ფართო უფლებებით. რაც შეეხება საქართველოში ოსი ხალხის, როგორც ეროვნული უმცირესობის, უფლებების დაცვას, ეს საკითხი სულაც არ არის დამოკიდებული საქართველოში ოსი ეროვნული სახელმწიფოებრივი ავტონომიის არსებობასთან, რამეთუ საქართველოში ყოფილ სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ფარგლებს გარეთ თითქმის ორჯერ მეტი ოსი ეროვნების წარმომადგენელი ცხოვრობს, ვიდრე თვით ყოფილი ოლქის ტერიტორიაზე და მათ საკუთარ უფლებებთან დაკავშირებით უკმაყოფილება არასდროს გამოუთქვამთ.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს არაერთგზის განცხადებები, რომ იგი დაიცავს საქართველოში მცხოვრები ყველა ეროვნული უმცირესობის წარმომადგენელთა უფლებებს საერთაშორისო სამართლის საყვედურთა აღიარებული პრინციპების შესაბამისად.

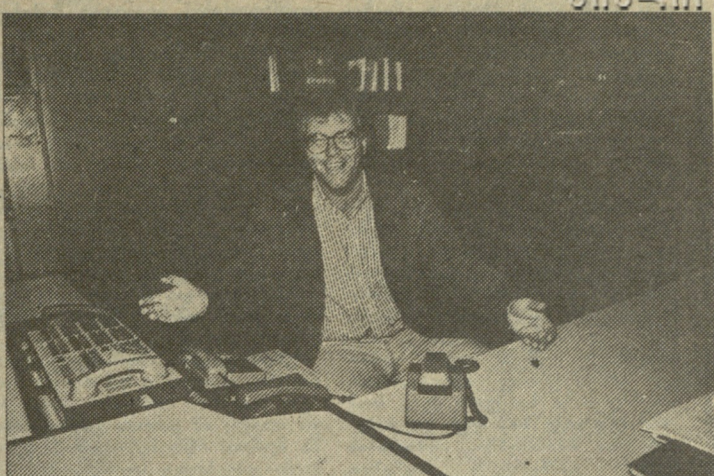
საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს გადაწყვეტილების შემდეგ მეორე დღესვე, 12 დეკემბერს, 18 საათზე ცხინვალის ცენტრში ხელის ტყვიამფრქვევით მოკლულ იქნა სამართალდამცველი ორგანოს სამი ქართული ეროვნების თანამშრომელი, ხოლო სამი მძიმედ დაიჭრა. მიუხედავად იმისა, რომ ცხინვალში 12 დეკემბრის 22 საათიდან საგანგებო მდგომარეობა და კომენდანტის საათი გამოცხადდა, რომელსაც ჯერ მხოლოდ სსრ კავშირის შინაგანი ქარების ქვედანაყოფები ახორციელებდნენ, ცხინვალის საავადმყოფოდან დაჭრილთა გადაყვანა გორის საავადმყოფოში ვერ მოხერხდა, რადგან საავადმყოფო აღუყაშმორტყმულია ოსი ეროვნების მოსახლეობის მიერ.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი

ქ. მხინვალსა და ჯაჲის რაიონის ტერიტორიაზე სპანგებო წასების გაუმჯობესების შესახებ

Kelengkapan seluruh dokumen persyaratan telah terpenuhi berdasarkan pemeriksaan di Kantor ini, dan telah ditetapkan sebagai berikut: 1. Nomor surat permohonan: 1000/1000/1000/1000/1000 2. Nomor surat keputusan: 1000/1000/1000/1000/1000 3. Tanggal surat keputusan: 1000/1000/1000/1000/1000 4. Tanggal surat permohonan: 1000/1000/1000/1000/1000	
REVISI	
REVISI: 1000/1000/1000/1000/1000 1. Nomor surat permohonan: 1000/1000/1000/1000/1000 2. Nomor surat keputusan: 1000/1000/1000/1000/1000 3. Tanggal surat keputusan: 1000/1000/1000/1000/1000 4. Tanggal surat permohonan: 1000/1000/1000/1000/1000	
1. Nomor surat permohonan: 1000/1000/1000/1000/1000 2. Nomor surat keputusan: 1000/1000/1000/1000/1000 3. Tanggal surat keputusan: 1000/1000/1000/1000/1000 4. Tanggal surat permohonan: 1000/1000/1000/1000/1000	

გაზეთი „სახალხო განათლება“
13 დეკემბრიდან ახალი სახელწო-
დებით გამოვიდა. „მეი“ — ასე
ჰქვია მას. „ხმა ღვთისა — ხმა ერისა“ — უთქვამთ ძველთაგან და
გაზეთს თავის კრედიტ სწორედ
ერის ზმისთვის ყურის გდება, მისი
საქმეუწნოდ გაცხადება გადაუწყვე-
ტია. ამ თვალსაზრისით ბოლო პე-
რიოდის „სახალხო განათლება“
სხვა გაზეთებისგან განსხვავებით.
გეზის შეცვლა არ დასჭირვებია.
იგი მკითხველების ერთ-ერთი სა-
ინტერესო და საყვარელი გაზეთი
გახლდათ. „ერის“ პირველი ნომე-
რი მაინც განსაკუთრებულია. —
ქართველი ერის მრავალ მტკივნე-
ულ პრობლემას ეხება. ამასთან,
გაზეთი ახლა რესპუბლიკის უზუნა-
ესი საბჭოს ორგანოცაა. „დღეგრე-
ლები“ გულთბილად გულოცავენ
გაზეთს ნათლობას.

საბჭოთა და ამერიკელ ფოტო-
ჟურნალისტთა სემინარი თემაზე
„ფოტოჟურნალისტიკა გვეხმა-
რება უკეთ გავიცნოთ მსოფლიო“,
მარტო სადესის საკონფერენციო
დარბაზში გამართული შეხვედრე-
ბით რომ ამოწურულიყო, ჩვენი სა-
კმაოდ ძვირი მოგზაურობა ოკეა-
ნისკადავნიდან ვერ მოგვიტანდა ის-
ეთ კმაყოფილებას, როგორც საქა-
რთველოში გატარებულმა ამ ხუ-

კონტაქტები

შესანიშნავი ათეული

თმა შესანიშნავმა დღემ მოგვანი-
ჭა, — თქვა გამომშვიდობებისას
გაზეთ „ნიუსდეს“ ფოტოგაზეთ-
ფილიუმის მთავარმა რედაქტორმა,
ამერიკის ჯგუფის ხელმძღვანელმა
ჯეიმს დულმით.
ეს ამბავი კი დაიწყო... თბილის-
ში, 1988 წელს. გაცხადებული მი-
ტინგების, პირველი დემონსტრა-
ციების, პოლიტიკური ვენებათა-
დღეების დროს საქართველოს დე-
დაქალაქში ჩამოვიდა ამერიკის
შეერთებული შტატების ფოტოჟუ-
რნალისტთა ეროვნული ასოციაცი-
ის აღმასრულებელი დირექტორი
ჯოზეფ ტრეივერი. თუმცა, მაშინ
ამ მომხიბვლელი გარეგნობის, გო-
ლიათური აღნაგობის ახალგაზრდას

არ ჰქონდა ასეთი გრძელი ტრეტ-
ლი, იყო უბრალო, ბუფალოელი
თავისუფალი ფოტოჟურნალისტი.
იგი იღებდა იმას, რისი გადაღება-
საც ჯერ კიდევ ვერ შეძლებდნენ
მისი ქართველი კოლეგები... გახ-
სოვთ კადრი: ზვიად გამსახურდია
გამოდის მგზნებარე სიტყვით
სტუდენტების წინაშე უნივერსი-
ტეტის პირველი კორპუსის შენო-
ბასთან, მილიცია კი ცდილობს მას
ხელი შეუშალოს. ეს ჯოზეფ
ტრეივერის ფოტოსურათია.
და სწორედ იგი გახდა ფოტო-
ჟურნალისტთა - როგორც ერთობ-
ლივი სემინარის, ისე საქართველო-
ში ჩამოსვლის ინიციატორი.
სემინარის მონაწილეებს პირო-

ბით უნდა ეცხოვრათ საინფორმა-
ციო სააგენტო „საქართველოში“
მომუშავე კოლეგების ოჯახებში.
და ისინი ჩამოვიდნენ: მომხიბ-
ვლელი, თავისუფალი, ლაღი, გუ-
ლანდელი და კეთილმოსურნე ად-
ამიანები, დიდი პროფესიონალები
და ამავე დროს იუმორის გრძნო-
ბით დაჯილდოებული ჟურნალის-
ტები (ეს უკანასკნელი მათ ძალ-
ზედ გამოადგათ აქ, თუ გავითვა-
ლისწინებთ ჩვენს შესაძლებლო-
ბებს — მაღაზიების ცარიელ და-
ზებს და დიდ სიძვირეს ბაზარში).
იმათ გარდა, ვინც უკვე დაეახე-
ლეთ, საქართველოში ჩამოვიდნენ
რიჩარდ კერტისი (გაზეთ „იუ. ეს.
ვი. თუდის“ მთავარი რედაქტო-

რი), ვინსენტ ალაბისი (ასოშეიტედ
პრესის ფოტოსამსახურის მთავარი
რედაქტორი), მიშელ სტეფენსონი
(ჟურნალ „ტიმისის“ ფოტორედაქ-
ტორი), მერი ენ ნოკი („ფენიქს გა-
ზეთის“ პასუხისმგებელი მდივანი),
ზეტის კორნი („ნიკაგო ტრიბუნის“
ფოტორედაქტორი), ჯერი პეინსი
(„ფილადელფია ინკუაერის“ ფო-
ტორედაქტორი), რიკარდო ფერო
(გაზეთ „სანკტ-პეტერსბურგ ტაიმ-
ისის“ ფოტოგრაფი) და ჯონ უაიტი
(გაზეთ „ნიკაგო სან-ტომისის“ ფო-
ტოკორესპონდენტი).
თითოეული მათგანი ღირსია,
რომ ცალკე დაახასიათო, მაგრამ
ადგილი გაზეთში ყოველთვის შე-

ზღუდულია. ამიტომ, მხოლოდ
ორიოდე სიტყვით თვით ჯონ
უაიტი გვეტყვის თავის თავ-
ზე. იგი ხომ ფოტოჟურნა-
ლისტიკის დარგში ყველაზე პრე-
სტიჟული პრემიის — პულიტ-
ცერის პრემიის ლაურეატია, რო-
მელიც მან დაიმსახურა ფოტო-
რეპორტაჟთა სერიისათვის —
„აღამიანების ცხოვრება ჩეკოვა-
ში“.

— დავიბადე ჩრდილოეთ კარ-
ოლინაში, ღარიბი ზანგი მღვდლის
ოჯახში, სკოლის შემდეგ ვსწავლ-
ობდი კომერციულ ხელოვნებასა
და ღიზანის კოლეჯში, შემდეგ კი
ვმსახურობდი არმიას. ფოტოგრა-
ფიისადმი ინტერესი სკოლაში გაი-
ჩნდა, როცა 50 ცენტად ვიყიდვე
ყველაზე იაფი კამერა. პირველი
ფენიქსი გადამეჭვა. დემოილიზა-
ციის შემდეგ მიმიღეს გაზეთში.
ყველაზე მეტად ამ ქვეყნად მიყ-
ვარს ადამიანების გადაღება, —
იმისათვის, რომ სურათი კარგი გა-
მოვიღო, უნდა შევეცადო ერთმა-
ნეთს შევეხამოთ ახლებური ხედ-
ვა და პროფესიონალიზმი.

ალგაზრდ ვიზანასი,
(სს „საქართველოს“ კორ.).

- სურათებზე: 1. დელეგაციის
ხელმძღვანელი ჯეიმს დულმით
თაში.
2. სტუმრები და მასპინძლები
წინანდლის ღვინის ქარხნის მარა-
ნში.
3. ჯოზეფ ტრეივერი: აი მეც აქ
ვარ!
4. კეთილ მეგობარს შეხვდა ძვე-
ლი თბილისის ქუჩებში ფილადელ-
ფიელი ჯერ პეინსი.
5. რაკურსი...
6. სვეტიცხოვლის ეკლესია.

გონდო დავლიშვილისა და
ვლადიმერ ვალდუშვილის ფო-
ტოები.
(სს „საქართველოს“ ფოტო-
ქრონიკა).

გიგავით ფესტივალზე

საზოგადოებრიობისათვის ცნო-
ბილია, რომ ჰუმანიტარული ასო-
ციაცია „კათარზისი“, რომელიც
აერთიანებს სათნოების ორდენსა
და საქართველოში შიშის გავრ-
ცელების წინააღმდეგ ბრძოლის
საზოგადოებას, საქართველოს ტე-
ლევიზიისა და რადიომუშაველო-
ბის სახელმწიფო კომიტეტთან
ერთად აწყობს ქართული კულტუ-
რის ფესტივალს „ჩონგური საქარ-
თველოა, სიმები ჩვენ ვართ ყვე-
ლა“.

მართება დასკვნითი საღამო, რო-
მელიც მონაწილეობას მიიღებენ
სრულიად საქართველოს საუკე-
თესო პროფესიონალი და თვით-
მოქმედი კოლექტივები.
საღამო 19 საათზე დაიწყება.
ფესტივალის რეჟისორია გუ-
რამ მელიკა.
შეგროვილი თანხები მოხმარ-
დება საქართველოში შიშის გავ-
რცელების წინააღმდეგ ბრძოლის
ორგანიზებას.

ჰუმანიტარული ასოციაცია
„კათარზისი“.

1990 წლის 17 დეკემბერს 14.00
საათზე საზოგადოება „ცოდნის“
დარბაზში შესდგება საქართველოს
სახალხო ფორტის დარბაზის ღია
სხდომა.

დღის წესრიგი
1. მიმდინარე პოლიტიკური სი-
ტუაცია საქართველოში.
2. საბჭოთა კავშირის პრეზიდენ-
ტისადმი და სსრკ-ის სახალხო დე-
პუტატებისადმი განცხადების მი-
ღება.

3. მოქალაქეთა უფლებათა დაც-
ვის, საკანონმდებლო წინადადე-
გებისა და ქიმიის კომისიების მო-
სახელები.
საქართველოს სახალხო ფორ-
ტის წევრი უზენაესი საბჭოს. დე-

საპარტველოს სახალხო ფორტის განცხადება

პუტატებისა და დარბაზის წევრ-
ბის დასწრება საავალდებულოა.

საპარტველოს სახალხო
ფორტის დარბაზის სა-
დინდო

„დემოკრატიული საპარტველოს“ სამონსტრაციო საგზოს

განცხადება

ა. წ. 18 დეკემბერს ქ. თბილისში
კავშირგაბმულობის კულტურის სა-
ხლში (ლესია უკრაინკა ქ. № 1)

15 საათზე გაიმართება კონფერენ-
ცია დღის წესრიგით: 1. საქართვე-
ლოში შექმნილი პოლიტიკური

მდგომარეობა (მომხსენებელი სა-
ქართველოს ეროვნული კონგრესის
წევრი ი. მაჭავარიანი);
2. ორგანიზაციული საკითხი
(მომხ. ქ. ღარიბაშვილი). დასწრება
თავისუფალია. გთხოვთ, მობრძან-
დეთ.

გალით ქაუუთთან

ჰუმანიტარული ასოციაცია „კა-
თარზისი“ სათნოების ორდენი
შეასხენებს ყველას, ვისაც სურვი-
ლი აქვს კვირაში ერთი დღე თა-
ვის უკიდურესად გაჭირვებულ
თანამომგეს დაუთმოს, რომ შა-
ბათს 11 საათისათვის ორდენის
წევრები ტრადიციულად იკრიბე-
ბიან ქაუუთის ტაძრის ეზოში.
12 საათსა და 30 წუთზე ორ-
დენის წევრები მიემგზავრებიან

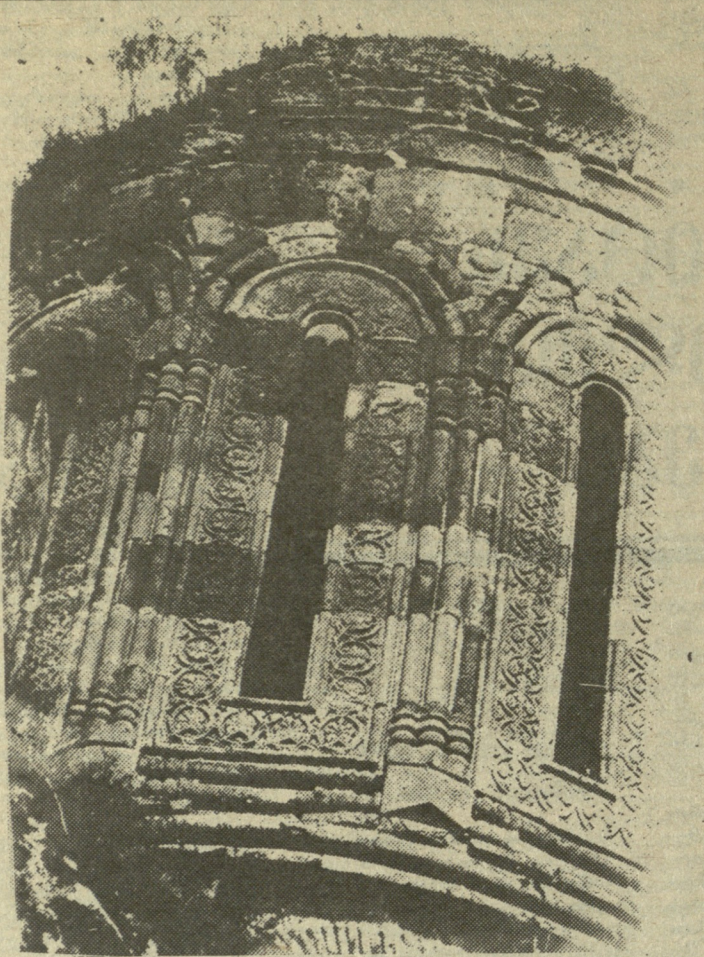
კასპის რაიონის სოფელ ახალქა-
ლას ბავშვთა ფსიქო-ნევროლო-
გიური პანსიონატის ბინადართა
მოსანახულებლად.
კასპში გამგზავრების მსურვე-
ლებს ქაუუთის ტაძრის ეზოს-
თან დაელოდებთ ავტობუსები.
სათნოების ორდენი
(ჰუმანიტარული ასოციაცია
„კათარზისი“)

სპორტის სასახლე

საქველმოქმედო კომპარტიული ფირმა
„ჰუმანიზმი“ 20-21-22 დეკემბერს მთლიანად
სამი დღით პირველად საქართველოში
აწყობს რესპუბლიკურ კონკურსს:

ბუნებისათვის შოუ — 90
კონკურსში გამარჯვებულთა
პირველი პრემია — 5000 მანეთი;
მეორე პრემია — 3000 მანეთი;
მესამე პრემია — 2000 მანეთი.
აგრეთვე, ფასიანი პრიზები და
სამაგისტრო საჩუქრები. შოუ კო-
ნცერტში მონაწილეობას მიიღე-

ბენ: ანსამბლი „ბლიც“, ჯაზ-კვარ-
ტეტი—გიული ჭანტურია—შოუ.
ბალეტი „დელიტატი“, სამეცლისო
ცეკვების ანსამბლი „თელას“ საცერ-
კო შოუ „კოსმოსი“, მოდების
თეატრი „ახალგაზრდული“.
ლონისძეების შემოსავალი მ-
ხმარდება ქველმოქმედებას.
მიიღება განაცხადი კოლექტ-
რის დასწრებაზე.
ბილეთები იყიდება სპორ-
ტის სახლის საღაროებში, იჩქარ.
დასწყისი 19.30 სთ-ზე.

(დასასრული)

ქართველი კაცის წარმოდგენაში ჰუჯაბის მონასტერი ქართული სუროთმოდგენების ძეგლია და იგი ჩვენს ტერიტორიაზე; ამის დასტური იყო 30-იანი წლებისა და შემდგომი პერიოდის ჩვენი ხელოვნებათმცოდნეებისა და ისტორიკოსთა ექსპედიციები და მათი შედეგები. ქართული სუროთმოდგენების ამჟამად მიუძღვნეს თავიანთი გამოკვლევები ვახტანგ ცინცაძემ, ცილა გაბაშვილმა, ქეთილი აბაშიძემ და სხვებმა. 1978-1979 წლებში მოხდა ძეგლის სარესტავრაციო პროექტის შედგენა აკაკი შავერდაშვილის მხარით. 1959 წელს გამოცემულ „საქართველოს კულტურის ძეგლები“ სახელმწიფო აღიარებაზე აყვანილი ჰუჯაბის კომპლექსი მარნეულის რაიონშია მოქცეული. 1964 წლის საქართველოს ატლასში ჰუჯაბი მარნეულის რაიონშია ასევე, ქართული საბჭოთა ენციკლოპედიის შესაბამის ტომებში ჰუჯაბი მარნეულის რაიონის საზღვრებშია დასახელებული. სხვაგვარად არც შეიძლება.

ახლა ვნახოთ, რა ზღვებზეა თვით სომხეთი. ძველ სომხურ წერილობით წყაროებში ჰუჯაბი მოხსენიებული არ არის. ჩვენი საუკუნის 70-იან წლებამდე სომხეთის სამეცნიერო თუ პარტოგრაფიულ მასალებში ჰუჯაბის ხსენებაც არ უნდა იყოს. ამის დასტურია 1961 წელს სომხეთის ეროვნულ ატლასში, მოთავსებული კულტურის ძეგლთა რუკა, რომელზეც ჰუჯაბი დატანილი არ არის. არც სხვა რუკებზეა იგი აღნიშნული, მაშ, როდის გაჩნდა სურვილი ჰუჯაბის ხელახალი დაბატონების? ზემოთ აღვნიშნეთ, თუ რა წინააღმდეგობა გაუწია ანკერფის მცხოვრებლებმა, რათა მათი სოფელი არ შეერთებინათ სომხეთისათვის. 60-იან წლებში, კი როცა სოფლის ახალგაზრდები მასობრივ ეჭაფებთან ცოდნას სომხეთის უმაღლეს სასწავლებლებში, მათი თანდგომით იწყებდა ჰუჯაბის ხელახალი დაზვერვა და ძალების მოსინჯვა. ცხადია, ეს მათ არ გასჭირვებიათ, რამდენადაც მონასტერი სრულიად უბატონოდ იყო მიტოვებული და საქართველოს მიზნის არ იცოდა. ეს ხომ მართლაც „უძრავი“ პეროდი იყო. მიუხედავად ამისა, გარნიკ შაქიანი-მა გამოსცა წიგნი — „ლორე — ისტორიის ქვის ფურცლები“ (1986), სადაც იმპროვიზირებულად აღნიშნულია, რომ ჰუჯაბის (მისეგურად ზუჰაბი) მონასტერი მდებარეობს თუშეთის რაიონის ჩრდილო-დასავლეთის მოსაზღვრე ნაწილში. გამოსვლებული მოიჭრა შშავონ ანატინი, რომელმაც 1987 წელს გამოსცა „IV-XIV სს. პორ-

ტალები სომხეთის მონუმენტურ არქიტექტურაში“, სადაც ჰუჯაბი განხილული არ არის. ისიც აღსანიშნავია, რომ ამ წიგნში განხილულია თურქეთის, ნახჭევანის და ყარაბაღის ტერიტორიებზე არსებული სომხური ძეგლები, ხოლო ჰუჯაბს გვერდი აქვს ავლილი.

როგორც დავინახეთ, ჰუჯაბის პრობლემა კარგა ხანია არსებობს, მაგრამ ამ ორივე წლის წინათ კვლავ ახალი ძალით წამოიჭრა; ეს მოხდა მას შემდეგ, რაც მეზობელ სომხეთთან მოხდეს სარესტავრაციო ქმედებები და დაიწყეს გზის მშენებლობა საქართველოს ტერიტორიაზე. ამასთან დაკავშირებით აღსდგა მთელი ქართველი ერი, დიდი გონიერება და ენთუზიზმი გამოამჟღავნა. ჩვენმა ახალგაზრდებმა, რომლებმაც მთელი სივრცე-სივრცით გაიფრთხილეს მოსალოდნელი სამშრომლო ჰუჯაბის მონასტრის საბოლოო დაკარგვისა და წინ აღუდგნენ უკანონო მოქმედებას. სწორედ მათი ძალისხმევით შეჩერდა სარესტავრაციო სამუშაოების დაწყება და შეწყდა გზის მშენებლობა. ამ ახალგაზრდებს შორის განსაკუთრებით უნდა გამოვყოთ პატა გამელაშვირი, გიორგი მელაძე, ფიქრია ჩინრაძე, თეა ბერძენიშვილი, გიორგი გოდერძიშვილი, გივი კორინთელი, ლადო სანიკიძე, ნიკო წულაძე და სხვები, რომელთა ნაწილი დღესაც აქტიურად იღვწის ჰუჯაბის კეთილი საქმისადმი.

ჰუჯაბის სამონასტრო კომპლექსთან დაკავშირებით, 1988 წლის 19 ნოემბერს საქართველოს მინისტრთა საბჭომ შექმნა საუწყებო-ათამთრისი კომისია, რომელმაც ჩაატარა ნაყოფიერი მუშაობა; კერძოდ, შეისწავლა და დასკვნა საფუძვლად დაედო მრავალი მასალა არსებული დოკუმენტებიდან. დასკვნაში აღნიშნულია, რომ ჰუჯაბი და მისი მიდამოები ყოველთვის საქართველოს ფარგლებში იმყოფებოდა და სომხეთის მიერ 1929 წლის 2 სექტემბრის ამირაგვასის ცკ-ის დადგენილებაზე ხელის ჩაქიდება, რბილად რომ ვთქვათ უზნეობაა, რამდენადაც იგი წარმოადგენს უკანონო, კონსტიტუციური კანონმდებლობის საწინააღმდეგო საფუძველს. ის არ წარმოადგენს ფაქტიურ მდგომარეობას და მიღებულია არაუფლებამოსილი ორგანოს მიერ, ეწინააღმდეგება 1924 წლის საბჭოთა კავშირისა და საქართველოს კონსტიტუციების შესაბამის მუხლებს. მით უმეტეს, საზღვრის შეცვლის საკითხი წარმოადგენდა რესპუბლიკის ხალხის სუვერენულ უფლებას. უფრო მეტიც, არათუ ხალხის ნების გამოხატულება, არამედ როგორც ზემოთ აღვნიშნა, ყოველგვარი დარღვევით იქნა სხდომა ჩატარებული. ამდენად, არც

მეზობელი კარისაო...

ახალი დოკუმენტური მასალები ჰუჯაბზე

ისტორიული, არც გეოგრაფიული, არც კანონიერი და არც მორალური უფლება არ აქვთ სომხეთის მხარე ჰუჯაბზე განაცხადოს ჰუჯაბზე.

რესპუბლიკის ხელმძღვანელობა 1988 წელს დაუკავშირდა სომხეთის აგრეთვე მაშინდელ ხელმძღვანელობას, დაიგეგმა საქართველოდან დედეგაციის გამგზავრება (!) მაგრამ ჩვენთვის გაურკვეველი მიზეზების გამო იმ ხანად შეხვედრა გადაიდო. სამაგიეროდ, 1989 წლის მარტში ჰუჯაბში საქართველოსა და სომხეთის დედეგაციის შეხვედრა გაიმართა ძეგლის სარესტავრაციო სამუშაოებთან დაკავშირებით. შეხვედრაზე იყვნენ სომხეთის და საქართველოს ძეგლთა დაცვის სამმართველოების უფროსები, მათი თანამშრომლები, ისტორიკოსები, ხელოვნებათმცოდნეები, გეოგრაფები და ამ საკითხით დაინტერესებული სხვა პირები. სომხეთის მხარე თავიდანვე წარმოგვიდგინა მოსაზრება ერთ ფურცელზე — „მოკლე ისტორიული და ეთნო-სარწმუნოებრივი ცნობა“. აქ საუბარია იმაზე, რომ ჰუჯაბი სომხური სიტყვაა, რაც პანიკას ნიშნავს, ძეგლი სომხურია და სომხეთის ტერიტორიაზეა. ამასთან მითითებულია, რომ აქ ძველადაც სომხური მოსახლეობა იყო, რაზედაც მიუთითებს საფლავის ეპიტაფია. საბოლოოდ აღნიშნულია დასკვნის სახით, რომ „ქართულ პრესაში გამოქვეყნებული წერილები ჰუჯაბზე როგორც ქართულ ძეგლზე, ძალით მიერთებული სომხეთის სსრ ფარგლებში, ფაქტობრივად არ აქვს რამდენიმე რეალური საფუძველი“.

ძეგლი ამ ალოგიკურ დოკუმენტზე მსჯელობდა, მაგრამ მოკლედვე ხომ უნდა გასცე პასუხი. სიტყვა პანიკა არ შეიძლება იქნეს უფროსი ტოპონიმად; თვით ხუჰაბი არ ყოფილა არც ერთ წყაროში. არქიტექტურის თვალსაზრისით ჰუჯაბი მონასტერი არც სომხური დეტალია. რაც შეეხება ეპიტაფიას, ეს ჩვეულებრივი მოვლენად იყო გასულ საუკუნეში, როცა სომხეთთან თითო-ორი წარწერა ანუ ჰუჯაბი მოქმედებდა საქართველოს ეკლესიასა და სასაფლაოებზე. ამის შესახებ ზემოთ მოხსენიებული „მოსკოვსკი ვედომოსტნი“ 1896 წლის 6 იანვარს აღნიშნულია: „ერთ ძეგლის ძეგლ და მივყვებულ სასაფლაოზე ერთ ქართველების ეკლესიასთან, კუჩენაბას მინის ქარხნის ახლოს (დღევანდელი დამანისის რაიონის სამხრეთი ნაწილი — კ. ხ.) ბოლო ხანებში გაჩნდა სულ ახალი ფიქლები, ახალის სომხურის წარწერებითურთ...“

მოლაპარაკების დროს წამოყენებულ იქნა რიგი პრობლემები, იყო ზრთა სხვადასხვაობა, მტკიცებები. მაგრამ საბოლოო, შეთანხმება ამ დედეგაციის შემადგენლობაზე სულაც არ იყო დამოკიდებული. ერთი ვარიანტით ეროვნულად უნდა მომხდარიყო ძეგლის რესტავრაცია, რაზედაც ქართველი დედეგაციის უმეტესობა წინააღმდეგე წავიდა. მეორე ვარიანტით, სომხეთის მხარე ძეგლის რესტავრაციას ვერ არ დაიწყებდა, მხოლოდ გააგრძელებდა გზის მშენებლობას და დაიწყებდა ქვების ხერხეცას, რის კატეგორიული წინააღმდეგე წავიდა პირადად, რაზეც ქართველ ახალგაზრდებმა აქტიური მხარი დამოჭირა. საბოლოოდ, დიდი ძალისხმევით ძეგლზე სარესტავრაციო სამუშაოების დაწყება და გზის მშენებლობა შეჩერდა, რამდენადაც შემდეგი შეხვედრა დაინიშნა თბილისში.

ჰუჯაბის პრობლემა არა ერთ მი-

ტინგსა და შეკრებაზე დაისვა. 1989 წლის 31 მარტს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჰუჯაბის მონასტრის თაობაზე გაიმართა შეკრება, რომლის მონაწილეებმა მიმართვა გაუგზავნეს საქართველოს უმაღლეს საბჭოს, მინისტრთა საბჭოს და ცენტრალურ კომიტეტს; საბოლოოდ მიმართვაში II პუნქტისაგან ჩამოთვლილი მოთხოვნები წამოყენებული.

ამავე პერიოდში რესპუბლიკის ხელმძღვანელობას ამ საკითხთან დაკავშირებით მიმართეს აგრეთვე ზედალსა და ქვედა დედეგაციის კატეგორიული მოთხოვნები: ა) დაუყოვნებლივ შეწყდეს უკანონო დაუფლებილი გზის სამუშაოები; ბ) შეიქმნას სათანადო კომისია საზღვრების ზუსტი ხაზის გასარკვევად; გ) მოეთხოვოს სომხეთის სსრ მთავრობის რესტავრაციის გადადგმა კომისიის დასკვნის მიღებამდე.

სულ რამდენიმე დღეში საქართველოს დიდი უმეტესობა დაატყდა თავს 9 პარიტისა და აჭარის სტიქიის გამო. ცხადია, ჰუჯაბისადმი ყურადღება შენედა. მაგრამ ჩვენმა ახალგაზრდებმა ყველაფერი გააკეთა იმისათვის, რომ დაწყებულიყო ნასოფლარ ჰუჯაბის აღდგენა, რათა შემდეგ ძეგლსაც მიხედონ. საქველმოქმედო ასოციაცია „ლორე“ დაიწყო ამ საქმის ნორმალური წარმოებისათვის დასაქირდა საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრისათვის მიემართა ლია წეროლით („ახალგაზრდა იუერიელი“ 25 აგვისტო და 6 ოქტომბერი 1990 წ.), სადაც აღნიშნულია:

„გთხოვთ, მარნეულის რაიონის სოფ. ანკერფში დაუყოვნებლივ გაიხსნას მილიციის პუნქტი, ვინაიდან: 1. დღეს-დღეობით ჩვენმა მეზობელმა ხალხმა ურთიერთობის გარკვევა საქართველოს ტერიტორიაზე დაიწყეს იარაღის საშუალებით, რასაც მოჰყვა მსხვერპლი და რამაც ხელი შეუწყო საქართველოში მდგომარეობის დესტაბილიზაციას...“ ფაქტია, რომ ჩვენ ტერიტორიაზე ასეთი მიმართვის უკიდურესი ფორმა დაგვიტყდა. ამის შემდეგ დავგვებით და ვიძახით: მებრძოთ, მებრძოთ, მებრძოთ... ცხადია, მებრძოთ-საც ხდება განხეთქილება, მაგრამ ჩვენ ხომ ამის საბაზი არ მივცით, ვის რას ვეღვებით, ვის რას ვართმევთ? პირადად მოწმე ვარ იმ მიტოვებისა და მრავალრიცხოვანი მიტოვებისა ახალქალაქსა და ბოგდანოვკის რაიონებში რომ წარმოებდა სტიქიით დაზარალებული აქაოლების ჩასახლების საწინააღმდეგო; იმის ნაცვლად, რომ დაზარალების ხელი გამოეწვიათ, ჩვენსავე ქართულ ტერიტორიაზე მოყვასის ჩასახლებას გიკრძალავს;

მერედა იცით ვინ? ვინც თავდაპირველად დროებით შევიფარეთ, ვინც მხად მივგანდნა, ისე მომძლავრდნენ, შინაურებსაც ერეკებიან. რატომ უნდა დაგვიტყდეს ჩვენსავე ტერიტორიაზე ნასოფლარის აღდგენის დროს გაძლიერებული დაცვა? ეს არის მეზობლობა და მეგობრობა? ისიც კი დაიფიქსა რომ ქართულ ნასოფლარზე, ჰუჯაბის მიდამოებში ერეკლე მეორემ ყარაბაღიდან ჩამოასახლა სომხები ქართულ ნაფუძარზე და ახლა გვედგებიან, ძველადაც აქ სომხები ცხოვრობდნენ (ასეთივე მდგომარეობაა ჯავახეთში).

ჩვენ შხად ვართ ყველასთან ვიყთ მეგობრები და კეთილი მეზობლები, მით უმეტეს სომხებთან, ვისთანაც საუკუნეობრივი ურთიერთობა გაგვიანია, მაგრამ დღეს ეს არ უნდა შეირყოს მავანის და მავანის არაკეთილმოსურნი მოქმე-

დების შედეგად. სომხს ვერ მდიდარი ტრადიციები და კულტურა გააჩნია და ზოგიერთი მავანის უღირსი საქციელი ლახავს ერის ღირსებას.

არავითარი უფლება არ აქვს ვინმეს დაგვიშალოს ჩვენი ძეგლები სარესტავრაციო სამუშაოები; ამას მოითხოვს არა მარტო მეზობლური დამოკიდებულება, არამედ ის ნორმები, რომელსაც მორალთა ჰუჯაბი ძეგლი სომხეთის ფარგლებშიც რომ იყოს მოქცეული, 1934 წლის დადგენილებითაც კი ჰუჯაბი, ჰუჯაბის ველი და სხვა ანკერფის კოლმეურნეობას აქვს გადაცემული უფადო სარგებლობაში. მაგრამ საქართველოს ფარგლებში კანონიერად ითვლება არა მარტო ჰუჯაბი, არამედ მისი მიმდებარე ტყეებიც, რომელსაც უკანონოდ ეპოტენება ბაგრატიონების სატყეო; ბუნებრივია, ამ ტყეში საქართველოს გზის გადგმა ვერ მოხდება. დაუფრთხად, ზვალ დამოუკიდებლობის აღდგენა გამოვაცხადეთ, რასაც საზღვრების დაცვა მოჰყვება. ამის შემდეგ სოფელ ჯილიზა და ეს ტყე ხომ მოწყვეტილი აღმოჩნდება სომხეთთან. იქნებ კვლავ მოინდომონ ჩვენს ტერიტორიაზე გზის მშენებლობა? მეზობლობა მეზობლობაა, მაგრამ არც ერთი მეზობელი თავის ეზოზე გზას არ გაგვივანინებს.

ამ და სხვა დარღვევებს ერთხელ და სამუდამოდ გასწორება სჭირდება და მეზობლებს დარწმუნება, რომ სამაზი იქ არის და არა აქ... 1989 წლის 21 თებერვალს რადიო პროგრამა „სიკაბუკეში“ მწერალი ლევან სანიკიძე შენიშნავდა: „სამაზდე ჩვენ მას გოგებით ვზომავთ: ეს აქ არის, აქ უნდა იყოს ჩვენი... ჩვენი, ქართული, ქართული მიწაა. ამასობაში მოდის მეზობელი, იქეთ სომხეთი იწყება, ხედავს ის კაცი ამას ყველაფერს, რომ ასეთი დიდებული ძეგლი ინგრავა და ეპატრონება. ისინი აპირებენ მისაწვენს, რატომ კაცო! რატომ ვაწუხებთ ამ ხალხს, რატომ ჩვენ არ ვიწყებთ თავს და რატომ ჩვენს საბატონოს არ ვაბატონობთ. ამის მე შემოვთავაზებთ ვლადიმერს და აღმოვთავაზებთ. ჩვენ ასლავე უნდა გავიქცეთ, ხვალ დილითვე და ამას უნდა მივხედოთ. ამას შეხვედროთ, დიდი ქირისფრის თვალით. ამას ისინი გვთხოვენ ჩვენ, როგორც ცოცხალი წინააღმდეგ, გვეხვეწებიან. აღდგენას. ვუშველოთ ჩვენს ისტორიას. აი, ეს არის ჩვენი საფიქრალი, საზრუნავი, ჩვეულებრივი რეალური ქართველი კაცის...“ მაგრამ ისიც ცხადია, რომ ეს ჩვენს, ან ერთხელ პარიტების დონეზე არ გადაწყდება; ამ საქმეში უფრო მაღალი რანგის თანამდებობის პირები უნდა ჩაერთონ...

ჰუჯაბის მონასტრის ძვირფასი ქონების ნაწილი დღემდე უზნეულად არის გაფარებული. ზოგი მათგანი საბოლოოდ არის განადგურებული; ზოგიც მოსაკლევია; ხოლო რაც დავარჩა მათ მოვლა და პატრონობა სჭირდება ისინი ერის განძია და ერთი პირთების საკუთრება არ გახლავთ. მათ საუკუნეების განმავლობაში დიდი რუხუხებით ქმნიდა ქართველი ხალხი და ამით აცხადებთ თავიანთ ძვირფას წმინდასკვანეს. დღეს დამარცხვული, შემოტყვევებული და დაძვრევის პირას არის მისული მრავალი საუკუნის წინათ აგებული ტაძარი. ვინ უნდა მიხედოს ქართულ ტაძარს? ცხადია, ქართველმა!

ალბათ, ძნელად მოიძებნება მსგავსი ტაძარი, რომელსაც ამდენი რბევა და აწიოკება განიცდის. უფრო საწუხარია, რომ ათეული წლების დაგა დღემდე გადაუწყვეტლია; თუძეც, სადაც არაფერია და აგორებულ ზეგვივით მოედინება. ამის დასტურია ის უამრავი დოკუმენტაცია, რომელთა მხოლოდ ნაწილზე მოვუთხრეთ ჩვენს მითხველებს. რამდენი კიდევ უცნობია, ხოლო ძნელი წარმოსადგენია ამ დოკუმენტების მიღმა რამდენი დავა იმალება, რამდენი უთქმელი დარჩა; ყველაფერი ამის უსიტყვო მოწმე ჰუჯაბის დიდებული ტაძარია, მიუხედავად მრავალი ტანჯვისა მაინც ასე ამაყად რომ უქირავს თავი. მაგრამ როდემდე?

ყველაფერი ეს ახლო წარსულის ნეგატიური მოვლენების ბრალია, როცა სათანადო სიმაღლეზე არ აღმოჩნდა ერი თუ ბერი.

კობა ხარაძე

მონარაი გადარიცხება სოფელ ჰუჯაბის მშენებლობის ფონზე.

ა. წ. 16-18 ნოემბერს ქ. ზესტაფონში ჩატარდა საქართველოს ფუდოკან კარატე-დო ცენტრის ხტიდური სემინარი და ტურნირი „ზესტაფონი - 90“. მას უძღვეს ბოდა ცენტრის ტექნიკური დირექტორი, შავი ჯამბის მფლობელი ნინო მჭედლოძე.

ამ ორიდღე კვირის წინათ საქართველოს ფუდოკანის პრეს-ცენტრი იტყობინებოდა ზესტაფონში დაგეგმილი სემინარისა და ტურნირის ჩატარების შესახებ, რომელმაც დიდი ინტერესი გამოიწვია.

სემინარზე შეიკრიბა სამოცდაათზე მეტი კარატესტი საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან. როგორც ეს საერთაშორისო ნორმებითა განსაზღვრული, სემინარი ფასიანი იყო და ითვალისწინებდა კარატესტთა უზრუნველყოფას სასტუმროთი, სამკურნალო კვებით, ტრანსპორტით, აუზითა და, რა თქმა უნდა, გაძლიერებული ვარ-

ჯიშებით კარატეში დღეში ორჯერ. და აი, „ზესტაფონი-90“ ჩატარდა. ჩატარდა მაღალ ორგანიზაციულ დონეზე, რისთვისაც თავიდანვე გვინდა მადლობა გადავუხადოთ ჩვენი ცენტრის ზესტაფონის ფილიალის პრეზიდენტ ბატონ ანზორ სალაძეს და ყველა იმ ადამიანს, ვინც გულთან ახლოს მიიტანა ეს ღონისძიება და გვერდში ამოგვიდგა.

სემინარზე ძირითადი აქცენტი ფუდოკან კარატე-დოს ტრადიციული ფორმებისა და საბრძოლო ხელოვნების პრინციპებზე იყო გამხველებული. „ფუდოკანი, — წერს ამ სტილის დამაარსებელი, პროფესორი ილ. იორგა თავის წიგნში, — იაპონური იეროგლიფებიდან პირდაპირ თარგმანში მყარ სამხრეთულ ნაგებ შენობას ნიშნავს“. სიმბოლურია საქართველოს ფუდოკანისთვის ეს შინაარსი, რამეთუ ჩვენი ცენტრის მთავარი ამოცანაა აღიზარდოს პირველ რიგში ჯანმრთელი, მამაცი

კარატეა „ზესტაფონი-90“

და კეთილშობილი ქართველი ადამიანი (შემდეგ ჩემპიონი), რომელიც მყარად იდგება ერთგულ საბრძოლო და მუდამ მისი ინტერესების სამსახურში იქნება.

სემინარის ბოლოს ჩატარდა გამოცდები კიუ-ზე (ქამრებზე) და მათ, ვინც შესძლეს პროგრამით გათვალისწინებული ტექნიკის, კატისა, და კონ-კუმიტეს (შეთანხმებული სპარინგი) ჩაბარება, სა-

ში ტრადიციული კარატეს ყველა ეროვნული ფედერაციის მიერ. დიპლომების დაზიდებაში გაწეული დახმარებისთვის მადლობას ვუხდით ბატონ ალ. სარჩიშვილს. აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ სემინარში მონაწილეობდნენ კარატეს სხვადასხვა სტილის წარმომადგენლებიც, რომლებმაც გამოცდა ჩაბარეს ასევე ტრადიციული კარატეს პროგრამით და

ქართველოს ფუდოკანის დიპლომები დაიმსახურეს, რომლებიც, თანახმად ჩვენი სტატუსისა საერთაშორისო ფუდოკანის ფედერაციას, აღიარებულია მსოფლიო-

შესაბამისი კიუ-ს დიპლომებიც დაიმსახურეს. ბოლო დღეს, ზესტაფონის კულტურის სახლის შენობაში ჩატარდა ტურნირი აბსოლუტურ კა-

ტეგორიში იუნიორებში. მონაწილეობა მიიღო სხვადასხვა კარატესტიდან იმარჯვეს და სამივე საბრძოლო ადგილი დაიკავთ: 1. რევაზ ხუზია; 2. ემილ მირცხულავა; 3. მიხეილ ფალავა (უფრ. მწვრთნელი გია ლატარია). მოზრდილებში კი ზესტაფონელმა კარატესტმა იმარჯვა.

1. ემზარ ბოგვერაძე; 2. მაღახ ლომინაშვილი; 3. ამირან ბოგვერაძე (უფრ. მწვრთნელი ვანო კოსინენკო). გამარჯვებულებს გადაეცათ სამხსოვრო პრიზები, დიპლომები და ფასიანი საჩუქრები, ტურნირზე დაწესებული იყო სპეციალური პრიზი ყველაზე პერსპექტიულ კარატესტისათვის — „მომავალ ჩემპიონს“, რომელიც უდროოდ დაღუპული საქართველოს ორგზის ჩემპიონის დევი მდინაშვილის სახელს ატარებს. ჩვენ დიდ მადლობას მოვასწავებთ დევის მამას ბატონ ტარიელს, რომელიც ზესტაფონში ჩამოხრძანდა და პირადად გადასცა ეს პრიზი პერსპექტიულ ახალგაზრდა კარატესტს ზვიად დვალს (ზესტაფონი).

სენსი ილ. იორგა წერს: „სამურის საბრძოლო სულისკვეთება, რომელსაც იაპონელი ინსტრუქტორები მინერგავდნენ, ჩემში უფრო მეტად ჩემი ეროვნული სულისკვეთება დახვეწა და გააუმჯობესა“. ასეც არის, კაცს შენი თუ არ გიყვარს, ვერც სხვისას შეიყვარებ. საქართველოს ფუდოკანმა შეისისხლორცა ეს პრინციპი და ყოველი ვარჯიში, ყოველი ურთიერთობა ქართველი რაინდის სულისკვეთების დახვეწასა და გაღრმავებას ემსახურება.

გია მებაშიშვილი

უზრუნა

„ნაკადულის“ კონკურსის შედეგები

შეგამდა საქართველოს რესპუბლიკის დამოუკიდებელი უზრუნა-ლსტა კავშირისა და ჟურნალ „ნაკადულის“ ერთობლივი ლიტერატურული კონკურსის შედეგები. კონკურსის ყოფილი პირველი პრემია არავისთვის მიუნიჭებია. მეორე პრემია მიენიჭა ვლადიმერ ახალაშვილს მთხრობისათვის „გვიან ჰყვავიან ბროწეულები“ (დევიზი „დიდგორი“) და მზია ჩხეტიანს პოემისათვის „დავითი და კონსტანტინე“ (დევიზი „მონამეთა“).

მესამე პრემია მიენიჭა ქეთევან კილაშვილს მოთხრობისათვის „უხადი — ადგილის დედა“ (დევიზი „მომავალი“) და ზურაბ კუხიანიძეს ზღაპრისათვის „ღარადღა მოწამეთელის თავგადასავალი“ (დევიზი „ღარადღა“).

წამახლისებელი პრემია მიენიჭა თენგიზ ჩალაურს მოთხრობისათვის „თეთრი ბედაური“ (დევიზი „დილა“).

კონკურსის უიური.

სრულიად საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის (ინვალიდთა ასოციაციის) პრეს-ცენტრი იუწყება, რომ ა. წ. 5 დეკემბერს გაიმართა კავშირის საბჭოსა და ხათობის გაერთიანებული სხდომა, რომელმაც მიიღო რეზოლუცია საქართველოში შექმნილი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ვითარებისა და ღვთისშვილთა კავშირის სადღეისო ამოცანების შესახებ.

რეზოლუციაში, კერძოდ, აღნიშნულია: ახლა, როცა არჩეულია საქართველოს უზენაესი საბჭო და ეროვნული კონგრესი, ღვთისშვილთა კავშირი, რომელმაც თავისი გარკვეული წვლილი შეიტანა ორივე არჩევითი ორგანოს ფორმირებაში, აცხადებს დეპოლიტიზაცია-დეპარტიზაციას, რათა მთელი თავისი ძალისხმევა მიმართოს საქართველოში მოახლოვდეს სოციალურად ნაკლებადუზრუნველყოფილ ადამიანთა (ინვალიდთა, მარტოხელთა, მოზოლთა, მრავალშვილიან და მა-

ღვთისშვილთა კავშირში

ტერიალურად ხელმოკლე ოჯახთა, რეპრეზირებულითა და პატიმრობაში მყოფთა) სასიცოცხლო უფლებებისა და ინტერესთა დასაცავად.

ღვთისშვილთა კავშირი როცა ერთდროულად მონაწილეობდა საქართველოს ეროვნული კონგრესისა და უზენაესი საბჭოს არჩევნებში, მიზნად ისახავდა ხელი შეეწყო ამ ორი არჩევითი ორგანოს თანამშრომლობას ეროვნულ ძალთა ერთიანობის მიღწევისათვის. მაგრამ, ისე მოხდა, რომ ღვთისშვილთა კავშირის წარმომადგენლები არჩეულნი იქნენ მხოლოდ ეროვნულ კონგრესში, სადაც ღვთისშვილთა კავშირიდან დასახელებული კონგრესმენები ენაწაფიან განახორციელონ თავიანთ წინახა-

არჩევნო პროგრამაში დასახული მიზნები.

რაც შეეხება საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს და მთავრობისადმი დამოკიდებულების საკითხს, ღვთისშვილთა კავშირი იმედოვნებს, რომ ის სიმძლევები, რომელთა გადალახვაც უზნებოდა ე. წ. „საბჭოთა“ რეჟიმის პირობებში, ახალი საქონამდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლებით თანადგომისა და შემწეობის წყალობით, წარსულს ჩაბარდება.

თავის მხრივ ღვთისშვილთა კავშირი უოველმხრივ შეეცდება ხელი შეუწყოს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოსა და მთავრობას მთელი ხალხის, განსაკუთრებით კი სოციალურად ნაკლებადუზრუნველყოფილ ადამიანთა სასიკეთოდ მიმართულ საქმიანობაში.

ნერილზე „ახალგაზრდა იმპერატორ“

მოგაპოვოს რუხიანი

დღეს საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის მოლოდინშია. არა მარტო ქართული ხალხი, არამედ ყველა, ვინც შეეთვისა ქართულ მიწას, კეთილ და ჰუმანიტარ მოგაპოვოს იმერის თვლით შეპყრები.

ქართველ ხალხს არასოდეს გაუღალატებია სხვა ერების წინააღმდეგ, პირიქით, მიუღია, შეუფარებია და შეუთვსებია ისინი. რამდენია სხვა ეროვნების წარმომადგენელი, ვისაც საქართველო თავის პირველ და უკანასკნელ სამშობლოდ უცნია.

ჩემი წინაპრები ქართულ მიწაზე დასახლებულან დასლობით საუკუნენახევრის წინ, შერწყმან ქართველებს და დღეს ჩემი მშობლები, მეც და, მითუმეტეს, ჩემი შვილებიც ქართველები ვართ, სამივე შეიღმა დაამთავრა ქართული სკოლა და უმაღლეს სასწავლებელშიც ქართულად სწავლობენ, სამწუხაროდ უფროსი შვილი უდროოდ გამოგვეცალა ზეილიდან და ქართულმა მიწამ მიიბარა, როგორც საკუთარი სისხლი და ხორცი.

ჩემთვის უჩვეულო და გაუგებ-

ბარია, როცა მესმის: „რა ეშველება სხვა ერების წარმომადგენლებს, რომლებიც ცხოვრობენ ქართულ მიწაზე საქართველოს სრული დამოუკიდებლობის შემდგომ? მინდა მათ გასაგონად ვთქვა — სწორედ მაშინ ეშველება ყველას! ეს ჩემი დროა, რწმენა და ვერავინ შემიცვლის მას. 70-წლიანი კომუნისტური დიქტატის ცხოვრებაშიც კი ქართველი ხალხი და მის მიწაზე მოსული მოსახლეობა ერთნაირად განიცდიდნენ მონურ ყოფას.

აგერ, უკვე ათეულ წელზე მეტია ვმსახურობ შინაგან საქმეთა ორგანოებში, ზმირი კონტაქტი მაქვს მოსახლეობასთან და ჩემს წარმომადგენელს — გვარს მათთან ურთიერთობაში არასოდეს შეუშლია ხელი, და, საერთოდ, რაც მე ვცხოვრობ ამ მაღლიან მიწაზე, ქართველი კაცისაგან არასდროს მიგაჩენია შევიწროება ან სხვა ამგვარი, რაც მე ძალიან მიაძაყება. მაგრამ ის ზოგიერთი, ვინც დღეს საწინააღმდეგოს ქადაგებს, იქნება ეს რუსი, ისი, აფხაზი თუ სხვა, იგი მხოლოდ ქართველი ხალხის მტერი კი არა, არამედ საქართველოში მცხოვრები ყველა

ხალხის მტერი და ქვეყნად იმპერატორული ძალის ერთგული და ხელისმეწყობი გამდრის. მაგანს და მაგანს ხელისუფლების დაკარგვის შიშით არ აწყობს ხალხების თავისუფლება. თავისუფლება, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის ახლად არჩეული მრავალპარტიული უზენაესი საბჭოს უზენაესი კანონი (და ამ კანონით — მომავლის რწმენით ყველამ ყველაფერი უნდა გადავდოთ და ამოვუდგეთ მხარში ქართველ ხალხს, რომ ეს ნაწილი თავისუფლება სულ მალე მოვიდეს ქართულ მიწაზე, უნდა მოვიდეს იგი ურთიერთ სიყვარულებით და პატივისცემით, ურთიერთ გაგებით და სთანოებით, და არა ცეცხლით, მახვილით და ურთიერთ დაპირისპირებით.

ანტონ ლინიკი, ზღუდრითი რაიონის არასახეულები დაცვის განყოფილების უფროსის მოადგილე.

ეროვნული მოძრაობის ხელშეწყობი მშენებელთა პროფკავშირის საზოგადოებრივი კლუბის წევრები მივესალმებით საქართველოს უზენაესი საბჭოს დროულ გადაწყვეტილებას, ე. წ. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმებას. ჩვენ გვწამს რომ ეს გადაწყვეტილება მიმართულია ოსი სეპარატისტების წინააღმდეგ და არავითარ შემთხვევაში არ ღაზავს

საქართველოს ტერიტორიაზე მცხოვრები ოსების ინტერესებს, რომლებიც ჩვენს ერთან ერთად იბრძვიან საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის რთულ გზაზე. მრავალსაუკუნოვანი ისტორიული ურთიერთობის დროს ჩვენ და ის ხალხს შორის არსებობდა და მოგვაკლავდა იარსებებს თანადგომა საქართველოს საერთო მტრის წინააღმდეგ ბრძოლაში. მზად ვართ ექვილადოთ მათ ჩვენი სიყვარული და სითბო. ოსი ხალხის უღირსი შეილები ფარსადობას წერტილი უნდა დაეცვას.

ეროვნული მოძრაობის ხელშეწყობი მშენებელთა პროფკავშირის საზოგადოებრივი კლუბის სახელით

ალბერ მორილიძე

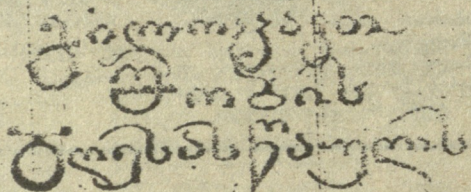
მეცნება ქარიშხალმა გადაიარა ჩვენი უძველესი, უბრწყინვალესი და უძველესი დედა-საქართველოს თავზე. მამულის, ვინს და სარწმუნოებისათვის თავგანწირვით ვებრძოდით მსოფლიოს უდიდეს იმპერიებს. ვერავინ ვერ გაგვცხა და ვერ დაგვაჩოქა. ის რაც მსოფლიოს ყოვლისშემძლე მკვრებელმა ვერ შეძლეს, საქართველოს „ლირეული“ შეილები დახმარებით წარმატებით განახორციელა სამართა იმპერია. ქართველი ერის დაუკითხავად შიდა ქართლში, სამხრეთში, 1922 წელს შეიქმნა ქვეყნული იქნა ე. წ. სამხრეთ ოსე-

თის ავტონომიური ოლქი. ქართულ მიწაზე უცხო ტომთა ავტონომიამ ბევრი უბედურება მოუტანა ჩვენს ხალხს. ქართველი ერი ათეული წლების მანძილზე ოცნებობდა კანონიერების აღდგენას, ქართლის გასწვრივ ავთვისებიანი სიმსივნის მოცილებას. რაოდენ ბედნიერი ვართ, რომ ქართველი ხალხის მიერ არჩეულმა ეროვნულმა პარლამენტმა ღირსეულად გადაწყვიტა მთელი ერის ნება. ქართველი პედიატრები, ყველა ბავშვთა ექიმი, რომლისთვისაც ძვირფასია საქართველოს ურთიანობა და ბედნიერება, აღფრთოვანებულნი არიან ამ ისტორიული გადაწყვეტილებით და ე. წ. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმებით.

საქართველოს პედიატრები ყველაფერს გააკეთებენ მომავალი თაობის სიცოცხლის და ჩვენი სამშობლოს ტერიტორიაზე მცხოვრები ყველა ეროვნების ბავშვის ჯანმრთელობის დასაცავად. საქართველო უნდა აღსდგეს, დაიბრუნოს დაკარგული სახელმწიფოებრიობა. ქართველი პედიატრები მზად ეროვნული მთავრობის გვერდით ვიქნებით, რადგანაც ვიცით, რომ პარლამენტმა გადაწყვეტილება საბოლოოა. სამშობლო ან სხვადასხვა გაუბრუნოს თავისუფალ და განუყოფელ საქართველოს.

ჩვენთან არს ღმერთი.

მ. შარაძე, პედიატრის ს/კ ინსტრუქტორი, პრეფერირი.

“**ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಾಪಹರಣ**” **ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಾಪಹರಣ.**

ხელშეკრულების დადების მსურველებმა
მოგვாகითონ მისამართზე: ქ.წაღტუბო ქუთაისის
ქუჩა №4. ტელეფონები: 2-37-14, 2-13-97.

სარეკლამო სააგენტო
"არნო-ბლოკ"

21.00 სთ-მდვ)

სარეკლამო სააგენტო „არგო-გლოკი“.

ბელ:

სარეკლამო სააგენტო
"მარგო-ბლოკი"

სარეკლამო სააგენტო
„არბო-ბლიკი“

სარკულაო საგუნტო
სარკულაო-ბლოკი

მოუპარათუ მისამართზე: ქ. თბილისი, ანაგის №7. ში
სართული. ტელეფონი: 38-01-96

სარეკლამო სააგენტო
პარკი-ბლოკი

ხარკლამო საგენტო
ქარკო-ბლოკი

Общественно - политическая
молодежная газета
«Ахалгазда Иверели»

წერილების განყოფილება — 22-00-19.

განთავსებულია კვირისათვის სამსახურის
სამსახურის, სამსახურის, სამსახურის
რედაქციის შემადგენელი ნაწილები
არის უკვე არ უმჯობესდება.

საქართველოს კ. ც. -ს ტარში 389998, თბილისი-ში, ზ. კახტაძის ზ. 14, იმედიანა
 რუბინტოვა წიხთ ზავაშვილი კარპოზი, სიწმინდის ზ. 29
 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ჩაიხ შედგენი 68-400

მეცნიერებათა
მეცნიერებათა

ԿԻՆՈՎԵՐՏԻՆԻ ՑԵՆՈՒԹՅՈՒՆ
 Գ. ՄԵՐԻՆՈՎ — ՑԵՆՈՒԹՅՈՒՆ
 Զ. ԳՐԻԳՐԻԱՆ Գ. Խ. 14.

